

6 november 2019

Geen embargo - voor directe publicatie

Experts spreken hun zorgen uit over het gebruik van publiek gefinancierde kennis voor de ontwikkeling van medicijnen

UTRECHT - Gisteren riep een panel van experts, onderzoekers en academici de Nederlandse regering op om richtlijnen voor maatschappelijk verantwoorde licentiëring van publiek gefinancierde kennis in te voeren. Tijdens de openbare bijeenkomst op de Universiteit Utrecht benadrukte het panel ook de cruciale rol van universiteiten en onderzoeksinstituten om innovatie maatschappelijk verantwoord te maken.

De farmaceutische industrie heeft onderzoekspublicaties die met publiek geld gefinancierd zijn, gebruikt om geneesmiddelen te ontwikkelen die vervolgens tegen onbetaalbare prijzen op de markt zijn gebracht. 'Dit ondermijnt het principe van gelijke toegang tot medicijnen en bedreigt daarmee de volksgezondheid', zei Ella Weggen, senior Global Health Advocate bij Wemos. Zij verwees daarbij naar het recent gepubliceerde rapport van Wemos en SOMO ['Overpriced. Drugs Developed with Dutch Public Funding'](#). Ze vervolgde:

"In 2017 werd ongeveer 780 miljoen euro Nederlandse overheidsfinanciering besteed aan biomedische research & development, met nog eens 55 miljoen euro aan financiering uit de EU. Dit zou moeten leiden tot geneesmiddelen die betaalbaar en breed toegankelijk zijn - maar dat is niet het geval."

Recente richtlijnen, zoals de ['Tien principes voor maatschappelijk verantwoorde licentieverlening'](#) door de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), en de ['Guidelines for Socially Responsible Management of Innovation'](#), een publicatie die Health Action International (HAI) tijdens de bijeenkomst lanceerde, benadrukken het belang van licenties om het publieke rendement op overheidsinvesteringen te garanderen. Licentieverlening kan dienen als middel voor universiteiten en openbare onderzoeksinstituten zodat ze kunnen deelnemen aan regelingen voor kennisoverdracht, waardoor ze enige mate van controle houden over ontwikkelingen die worden ontleend aan de kennis en data van hun projecten.

Aukje Mantel-Teeuwisse, hoogleraar Farmacie en Internationaal Gezondheidsbeleid aan de Universiteit Utrecht, riep universiteiten op om 'verantwoordelijkheid te nemen'. *"We zien veel succesvolle publiek-private samenwerkingen, maar we moeten er wel voor zorgen dat innovaties die patiënten nodig hebben, op een duurzame manier bereiken."*

Om dit te bewerkstelligen, moeten universiteiten en openbare onderzoeksinstituten "proactief samenwerking zoeken met de private sector, waarbij kennis niet wordt geprivatiseerd via monopolies", merkte Jaume Vidal, senior beleidsadviseur bij HAI, op. Hij ging verder:

"De richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord licentiëren die de NFU heeft opgesteld bemoedigen ons. Ze zijn tot stand gekomen na breed overleg met belanghebbenden en ook het maatschappelijk middenveld heeft hieraan bijgedragen. We verwachten nu van de overheid dezelfde politieke wil en daadkracht om deze richtlijnen niet alleen operationeel, maar ook afdwingbaar te maken."

De bijeenkomst van gistermiddag was georganiseerd door Health Action International, Wemos en de Universiteit Utrecht. Het panel bestond uit vertegenwoordigers van de NFU, het Utrecht Centre for Affordable Biotherapeutics, de Universiteit Maastricht en Universities Allied for Essential Medicines - Netherlands.

Voor interviewverzoeken en meer informatie, kunt u contact opnemen met:

Birte Bogatz | communicatieadviseur | Health Action International, T: +31 20 412 4523 | M: +31 (0) 6 24 68 6771 | birte@haiweb.org

Ella Weggen | global health advocate | Wemos, T: +31 (0)20 4 352 050 | M: +31 (0) 6 41 29 30 88 | ella.weggen@wemos.nl

Aukje Mantel-Teeuwisse | hoogleraar Farmacie en Internationaal Gezondheidsbeleid, directeur van de School of Pharmacy van de Universiteit Utrecht, managing director van het WHO Collaborating Centre for Pharmaceutical Policy and Regulation, Division Pharmacoepidemiology & Clinical Pharmacology. T: +31 6 22736017 of +31 30 253 7324 (secretariaat) | A.K.Mantel@uu.nl

Over Health Action International

Health Action International is een onafhankelijke non-profit organisatie. We worden gedreven door onze visie op een wereld met veilige, effectieve, betaalbare en kwaliteitsbewuste medicijnen voor iedereen, overal. Met onze medewerkers en ons wereldwijde netwerk, voeren we onderzoek uit en pleiten we voor beleid dat toegang tot geneesmiddelen mogelijk maakt en rationeel geneesmiddelengebruik voorschrijft voor alle mensen over de hele wereld.

Over Wemos

Wemos is non-profit organisatie die zich inzet voor het recht op gezondheid. Sinds onze oprichting, 40 jaar geleden, analyseren we Nederlands, Europees en wereldwijd beleid dat van invloed is op gezondheid en stellen we relevante beleidsveranderingen voor. Daarbij richten we ons op (inter)nationale beleidsmakers en politici, en op het brede publiek. Wij delen kennis met onze (inter)nationale netwerken, vergroten het bewustzijn over urgente gezondheidsproblemen en versterken de positie van partnerorganisaties en mensen die niet vanzelfsprekend toegang tot gezondheidszorg hebben.

Over WHO Collaborating Centre for Pharmaceutical Policy and Regulation, Universiteit Utrecht

Het WHO Collaborating Centre for Pharmaceutical Policy and Regulation van het departement Farmaceutische Wetenschappen van de Universiteit Utrecht heeft als doel nieuwe methoden te ontwikkelen voor onafhankelijk beleidsonderzoek, evidence-based beleidsscenario's en conceptuele innovatie op het gebied van farmaceutische beleidsanalyse. Het centrum verzorgt trainingen voor farmaceutisch beleid in Nederland (en in het buitenland), verzorgt conferenties, zomercursussen en andere onderwijs- en leerprojecten gericht op farmaco-epidemiologie en farmaceutische beleidsanalyse. Ook geeft het centrum wetenschappelijk advies aan derden, met name aan volksgezondheidsinstanties, ngo's en de academische wereld, over beleidskwesties in pharmacoepidemiologie en farmaceutisch beleid. En het werkt samen met de WHO en andere internationale partners aan gezamenlijke onderzoeksinitiatieven om het gebruik van geneesmiddelen te verbeteren.